

saa indtræffer der en lille Stigning, som i 1898 bliver en ret betydelig Stigning, saaledes at vi for Bygs Vedkommende komme 24 Øre højere end i 1893. Hvis man havde lagt Aarene 1894 eller 1895 til Grund, hvis Tiendeforslaget var fremkommet den Gang, og man havde valgt et af disse Aar, vilde man have faaet en Kapitelstakst for Byg, som var ca. 1 Kr. lavere, end den var i 1898. De se, hvilken overordentlig Forskel dette gør med Hensyn til den Sum, som Tiendetagerne skulle have i Erstatning. Jeg har regnet ud, at det for samtlige Tiendetagere betyder en Merindtægt af 1¼ Mill. Kr., hvis man havde lagt Aaret 1893 til Grund i Stedet for Aaret 1894 eller 95. Til Trods for, at der altsaa gennemgaaende har været en Dalen i Kapitelstaksterne, er netop Aaret 1898 særlig uheldigt, fordi det viser en pludselig Stigning, medens der er al Udsigt til, at der i de følgende Aar vil komme en Dalen. Det kan naturligvis ingen af os udtale os om, men det vilde være nogenlunde i Konsekvens med den foregaaende Udvikling. Vi mene altsaa, at Aaret 1898 er særlig uheldigt som Grundlag. Vi have ganske vist ikke stillet Ændringsforslag i den Retning, men jeg udtaler dette for at vise, at det retfærdiggør vore Ændringsforslag yderligere, thi naar Grundlaget er saa overordentligt gunstigt for Tiendetagerne, vilde Forslaget efter vor Mening blive alt for gunstigt for dem, hvis de saa tilmed skulde have fuld Erstatning derfor eller mere.

Nu kan man sige, at naar Forslagsstillerne, de nitten ærede Folketingsmænd, som repræsenterer Tiendeydere, ere tilfredse og mene, at Aaret 1898 kan lægges til Grund, kunne vi, som ikke repræsenterer Tiendeydere — jeg f. Eks., som ikke har en eneste Tiendeyder i min Valgkreds — sagtens være tilfredse. Men jeg vil sige, det er ikke blot Tiendeyderne, det gaar ud over, men ogsaa Statskassen, det gaar ud over efter de ærede Forslagsstilleres Forslag, for vi komme til at bære en Del af den Merindtægt, Tiendetagerne faa. Af den 1¼ Million, jeg nævnte før, kommer Statskassen til at bære 280,000 Kr., saa selv om vi ikke repræsenterer Tiendeydere, vilde det interessere os, om man har valgt et for Tiendetagerne særlig gunstigt Aar, og det er det, jeg mener, man har gjort.

Ogsaa i en anden Henseende er det foreliggende Forslag særdeles gunstigt for Tiendetagerne. I Øjeblikket have vi nemlig en meget høj Rentefod, men Kapitaliseringen er baseret paa en Rentefod af 4 pCt. Det staar jo saaledes, at der i

Øjeblikket udlaanes Kapitaler mod god Sikkerhed til en Rente af 6 pCt. Det er altsaa et overordentlig gunstigt Tidspunkt, man giver Tiendetagerne til at modtage disse store Erstatningssummer. Hvis man regner med en Rentefod af 6 pCt. og kapitaliserer, vilde man komme til, at Erstatningssummen kun burde regnes til det 17-dobbelte. Det er altsaa baade med Hensyn til Kapitelstaksten og med Hensyn til Rentefoden et for Tiendetagerne overordentlig gunstigt Tidspunkt, man har valgt og et for Tiendetagerne overordentlig gunstigt Lovforslag, som her er forelagt os.

Men man kan jo overhovedet opkaste det Spørgsmaal, som blev strejft af det ærede Medlem for Ribe (Busk) forleden, om Tiendetagerne i det hele have Ret til fuld Erstatning, til fuld Kapitalisering. Det mener jeg ikke, de have. Hvis Tienden er en Skat — og det bliver meget bestemt hævdet her, og det vil jo sikkert stadig blive hævdet fra dette Flertals Side, fra Landbodemokratiets Side — saa kan Staten forhøje eller forringe denne Skat, det har Staten fuld juridisk Ret til. Den Tiendefrihed og den Tiendeopkrævningsret, som i sin Tid gik over fra Kirken og fra Kongen til en Række private Jordbesiddere, var i Virkeligheden et Privilegium, en Forlening fra Statens Side, og med denne Forlening fulgte der ligesom med Lensbesiddelsen visse Forpligtelser. Med Lensbesiddelsen fulgte Forpligtelsen til at stille et vist Mandskab i Krigstilfælde. Derfor er det altid hævdet fra Landbodemokratiets Side, at Lensbesiddelsen ikke var Privatejendom i almindelig Forstand, men at Staten, hvis den en Gang vilde inddrage den, da ikke behøvede at give fuld Erstatning efter moderne privatretlige Forhold. Men hvordan det nu end hænger sammen med Lensbesiddelsen, er saa meget vist, at Tienden, der gik over i privat Besiddelse, hvis den stadig er en Skat, saa ogsaa kan ophæves eller forringes af Staten uden Erstatning.

Jeg opfatter den Del af Tienden, som den Gang gik over i Godsejerens Besiddelse, som en Art Statsforpagtning. Det var jo en Ting, der var godt kendt i gamle Dage, at Staten, Kongen, bortforpagtede Skatter. Det er en Slags Forlening til Godsejerne af Skatteopkrævningsretten, og saa skulde de opkræve Skatten og staa i Kaution for den — det var de Forpligtelser, der fulgte med. I Virkeligheden har Staten ogsaa krævet Afgift af denne Skatteforpagtning, idet Staten har paalagt Tiendetageren en Tiendeskat, en Landskat paa